

AR NORINT SUKONTROLIUOTI DAŽNIAUSIAI PASIREIŠKIANČIUS VIRŠKINIMO SISTEMOS SUTRIKIMUS PIRMIAUSIA REIKĖTŲ GALVOTI APIE MITYBĄ?

Pirmaisiais gyvenimo metais kūdikiams dažnai pasireiškia funkciniai virškinimo sistemos sutrikimai. Nors jie laikomi lengvais ir juos sukeliančios priežastys dažnai nėra aiškios bei išnyksta per pirmuosius metus, jie gali būti labai varginantys tiek kūdikiui, tiek susirūpinusiems tėvams. [1]

Suprantama, kad FVSS (funkciniai virškinimo sistemos sutrikimai) patiriančių kūdikių tėvai nori rasti greitą ir paprastą šios problemos sprendimą, todėl sveikatos

priežiūros specialistai gali patirti spaudimą imtis priemonių ir atlikti tyrimus ar skirti vaistus. [2]

Augant sveikatos priežiūros paslaugų išlaidoms visame pasaulyje, o sveikatos paslaugų sistemoms patiriant spaudimą, konsultuojant tėvus ir jų kūdikius maitinimo klausimais, rekomenduojama pirmiausia optimizuoti FVSS ir susijusių simptomų suvaldymą ir mažinti bereikalingą medikamentų vartojimą. [2, 3]

FVSS yra dažni: daugiau kaip pusei kūdikių pirmaisiais metais pasireiškia bent vienas FVSS ar su juo susijęs požymis ar simptomas. [1,4]

TREJOPO FVSS POVEIKIO PAAIŠKINIMAS

Atsižvelgiant į tai, kaip plačiai paplitę FVSS, suprantama, kad jie turi didelį poveikį:

Valstybės teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų biudžetui

FVSS – dažna apsilankymų pas pediatrą su kūdikiu (iki 4 mėnesių) priežastis. Apie 23–28 % apsilankymų pas gydytojus sudaro pasireiškiantys virškinimo sistemos sutrikimų simptomai.[5] Be to, kai kurie kūdikiai bereikalingai gydomi, jiems skiriant receptinius ar nereceptinius vaistus, o tai gali būti nenaudinga paciento sveikatai bei toliau didinti nebūtiną sveikatos priežiūros paslaugų išlaidas. [1]

Šeimos gyvenimo kokybei

FVSS simptomai dažnai yra itin varginantys tiek kūdikiams, tiek jų tėvams. Pasireiškiantys simptomai gali sukelti visą virtinę bėdų: kūdikio verkimą, tėvų susirūpinimą, paveikti tėvų tarpusavio santykius ir tėvų bei kūdikio santykius ir turėti neigiamos įtakos kūdikio ir šeimos gyvenimo kokybei. [2,6,7]

FVSS įtaka kūdikio trumpalaikei ir ilgalaikiai sveikatai [2]

Kai kurie tyrimai parodė, kad FVSS, ypač pilvo diegliai, gali paveikti kūdikio sveikatą ateityje, pvz., sukelti virškinamojo trakto problemas arba elgsenos/raidos problemas. [7,8]

FVSS iššūkius ir poveikį kūdikiams ir šeimoms galite įveikti remdamiesi paruoštomis TĖVŲ NURAMINIMO IR KONSULTAVIMO MAITINIMO KLAUSIMAIS PRIEMONĖMIS

PIRMOJI PAGALBOS PRIEMONĖ – TĖVŲ NURAMINIMAS IR PATARIMAI DĖL KŪDIKIO MITYBOS

FVSS paprastai sąlygoja užburtą nesibaigiančių problemų ratą: kūdikių patiriamos bėdos, susirūpinę tėvai ir augantis gydytojų konsultacijų skaičius.[2] Sveikatos priežiūros specialistai patiria didelį spaudimą imtis priemonių, atlikti tyrimus, išrašyti medicininius preparatus. Dėl to dažnai kūdikiams atliekami bereikalingi tyrimai, skiriami vaistai (tiek receptiniai, tiek nereceptiniai), bet situacija nepagerėja.

Gairėse kaip pirma pagalbos priemonė pateikiama rekomendacija nuraminti tėvus ir konsultuoti juos dėl maitinimo ir tokiu būdu optimizuoti kūdikių funkcinį virškinimo sistemos sutrikimų suvaldymą. [2, 3]

Priešingai, tai gali turėti neigiamų pasekmių bei didinti sveikatos priežiūros išlaidas. Farmakologinis gydymas reikalingas tik retais atvejais – dažniausiai tik užkietėjus viduriams. [2]

MITYBOS KONTROLĖ

Tyrimai parodė, kad motinos pienas tiesiogiai veikia vaiko virškinimo sistemos raidą ir yra geriausias kūdikių maistas. Motinoms turėtų būti rekomenduojama žindyti ir jos turėtų jausti palaikymą, net jeigu kūdikiai nuolat patiria FVSS. Jeigu įprastu mišiniu maitinamus kūdikius nuolat vargina FVSS simptomai, o tėvų nuraminimas ir patarimai kūdikio maitinimo klausimais norimų rezultatų neduoda, atsižvelgus į gaunamo pieno kiekį ir dažnumą, galima būtų svarstyti skirti specialios medicininės paskirties mišinį, kurio veiksmingumas įrodytas. [2]. Atlikus tyrimus su kūdikiiais, kuriems pasireiškia pasikartojantis

atpylinėjimas, paaiškėjo, kad kūdikiams, kurie buvo maitinami saldžiosios ceratonijos derva sutirštintu mišiniu, atpylinėjimo atvejų skaičius sumažėjo 78 %, palyginti su kūdikiiais, kurie buvo maitinami įprastu mišiniu be tirštiklio.[9] Kitas tyrimas atskleidė, kad kūdikiams, kurie buvo maitinami mišiniu su dalinai hidrolizuotais baltymais ir sumažintu laktozės kiekiu, beta-palmitatu ir scGOS/ lcFOS, pilvo dieglių epizodų skaičius sumažėjo 71 % jau po dviejų savaičių, lyginant su 38 % sumažėjusiu epizodų skaičiumi, kūdikiams, kurie buvo maitinami įprastu mišiniu su pridėtu simetikonu. [10]

78%
Sumažėja[†]

Atpylinėjimų
skaičius

70%
Sumažėja[†]

Pilvo dieglių epizodų
skaičius per dieną

APIBENDRINANT

FVSS ir susiję simptomai dažniau turi įtakos šeimoms ir jų gyvenimo kokybei, sveikatos priežiūros sistemos biudžetui ir kūdikių sveikatai ilgalaikėje perspektyvoje. Farmakologinis gydymas dažnai nebūtinas ir gali turėti neigiamų padarinių.

Nuramindami tėvus, patardami jiems, kaip maitinti kūdikį, sveikatos priežiūros specialistai gali sumažinti kūdikių bėdas, tėvų susirūpinimą ir pagerinti šeimos gyvenimo kokybę bei sumažinti išlaidas sveikatos priežiūros paslaugoms [2].

SVARBI PASTABA. Geriausias maistas kūdikiui yra motinos pienas. Specialios medicininės paskirties maisto produktas skirtas kūdikių, kuriuos vargina pilvo diegliai, vidurių užkietėjimas ir atpylinėjimas, mitybai reguliuoti. Jis turi būti vartojamas prižiūrint sveikatos priežiūros specialistams ir tik išsamiai išanalizavus visas maitinimo galimybes, įskaitant žindymą.

Šaltiniai:

1. Mahon J et al. BMJ Open. 2017;7(11):e015594. 2. Salvatore S et al. Acta Paediatr. 2018;107(9):1512–1520. 3. Vandenplas Y et al. Acta Paediatr Int J Paediatr. 2016;105(3):244–252. 4. Glanville J et al. BMJ Open. 2016;6(8):e011475. 5. Bellaiche M et al. Acta Paediatr. 2018;107:1276–82. 6. Daelemans S et al. F1000Research. 2018;7. 7. Kaley F et al. Infant Ment Health J. 2011;32(5):526–541. 8. Vandenplas Y et al. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2015;61(5):531–7. 9. Wenzl TG et al. Pediatrics. 2003;111(4 Pt 1):e355–e359. 10. Savino F et al. Eur J Clin Nutr. 2006;60(11):1304–10.

[†] Lyginamas standartinis mišinys kūdikiams be tirštiklio su specializuotu mišiniu kūdikiams.
[‡] Lyginamas standartinis mišinys kūdikiams su specializuotu mišiniu.

Parengta: 2023 m. rugpjūčio mėn. UAB Danone